

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในจังหวัดสมุทรสงคราม

นายดำรง อินจันทร์

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

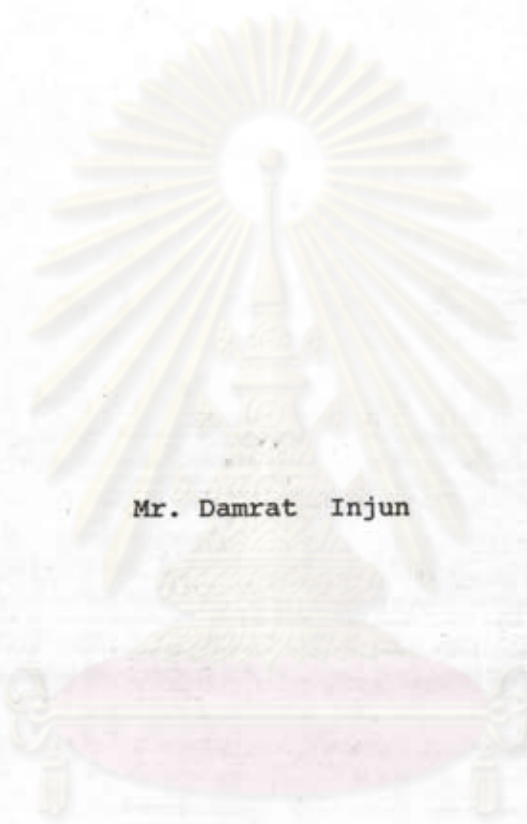
พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-794-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017471 117385 169

FACTORS RELATED TO THE DISCONTINUATION OF SCHOOLING OF STUDENTS AFTER
PRATHOM SUKSA SIX IN CHANGWAT SAMUT SONGKHRAM

Mr. Damrat Injun

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-794-9

คำรัส อินจันทร์ : ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ในจังหวัดสมุทรสงคราม (FACTORS RELATED TO THE DISCONTINUATION OF
SCHOOLING OF STUDENTS AFTER PRATHOM SUKSA SIX IN CHANGWAT SAMUT
SONGKHRAM) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.ณัฐนิภา กุปรัตน์, 208 หน้า. ISBN 974-578-794-9

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยและสาเหตุที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนที่จบ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า

1. ลักษณะของปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียน

1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียนมากที่สุด
คือปัจจัยการที่นักเรียนต้องช่วยเหลือผู้ปกครองประกอบอาชีพ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อน้อยที่สุด คือ
ผลการเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อมากที่สุด
คือ อาชีพและรายได้ของผู้ปกครอง สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อน้อยที่สุดคือ ระดับการ
ศึกษา

1.3 ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อมากที่สุดคือ
ปัจจัยที่นักเรียนนักศึกษาว่างงาน หลังจากจบการศึกษา สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อน้อย
ที่สุดคือ การคมนาคมระหว่างบ้านกับโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. สาเหตุของปัจจัยที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อของนักเรียน

2.1 ปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน สาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียนที่สัมพันธ์กับการไม่ศึกษาต่อ
มากที่สุดคือ ต้องช่วยเหลือผู้ปกครองประกอบอาชีพเพื่อช่วยเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว เพราะผู้ปกครองมี
รายได้น้อย

2.2 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครอง สาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองที่สัมพันธ์กับการไม่
ศึกษาต่อมากที่สุดคือ ผู้ปกครองต้องการให้บุตรประกอบอาชีพเดิมของบิดามารดา

2.3 ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม สาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่สัมพันธ์กับ
การไม่ศึกษาต่อมากที่สุด การว่างงานของนักเรียนนักศึกษาที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับประถมศึกษา เพราะ
นักเรียนนักศึกษาที่ว่างงานทำให้ผู้ปกครองกลัวว่า เมอบุตรของตนจบการศึกษาแล้วจะว่างงานเช่นเดียวกับ
นักศึกษารุ่นพี่เหล่านั้น

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา [Signature]
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม [Signature]

DAMRAT INJUN : FACTORS RELATED TO THE DISCONTINUATION OF SCHOOLING OF STUDENTS AFTER PRATHOM SUKSA SIX IN CHANGWAT SAMUT SONGKHRAM.
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. NATNIPA COOPARAT, Ph.D. 208 PP.
ISBN 974-578-794-9

The purpose of this research was to study factors and causes related to the discontinuation of schooling of students after prathom suksa six in Changwat Samut Songkhram. Findings were as follow:

1. Characteristic of factors related to the discontinuation of schooling of students after prathom suksa six in Changwat Samut Songkhram were as follow:

1.1 Factors concerned with students.

The factors which were most related to the discontinuation of schooling of students were the factors of helping parents to do housework. Factors least related to the discontinuation of schooling of students were factors of learning outcome at the end of prathom suksa six.

1.2 Factors concerned with parents.

The factors which were most related to the discontinuation of schooling of students were the factors of their parents' careers and income. Factors least related to the discontinuation of schooling of students were factors of their parents' education level.

1.3 Factors concerned with environment.

The factors which were most related to the discontinuation of schooling of students were the factors of unemployment after leaving school. Factors least related to the discontinuation of schooling of students were factors of transportation between homes and schools.

2. Causes of factors related to the discontinuation of schooling of students after prathom suksa six in Changwat Samut Songkhram were as follow:

2.1 Factors concerned with students.

Causes of factors most related to the discontinuation of schooling of students were that the students have to assist their parents to earn their living.

2.2 Factors concerned with parents.

Causes of factors most related to the discontinuation of schooling of students were their parents need them to carry the same career as their parents do.

2.3 Factors concerned with environment.

Causes of factors most related to the discontinuation of schooling of students were that the students' unemployment after schooling become and example persuading the students not to continue schooling and their parents did not promote the continuation.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้ ด้วยความกรุณาเอาใจใส่เป็นพิเศษ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐนิภา คุปรัตน์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และยังได้รับความกรุณาให้ ข้อคิดและคำแนะนำต่าง ๆ จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุคนธ์ทรัพย์ รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย บุญประเสริฐ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ต้นติเมธ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญยสวัสดิ์ ผู้วิจัยรู้สึกสำนึกในพระคุณในความกรุณาที่ได้รับจากท่าน ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

นอกจากที่กล่าวแล้ว บุคคลอื่น ๆ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การวิจัยนี้ดำเนินไปได้โดยสะดวก และทันเวลาที่กำหนด ได้แก่ คุณประทุม สนธิรักษ์ คุณประสงค์ เทพศิริ คุณจำเนียร เกียรติมงคล คุณชาญ สุดประเสริฐ อาจารย์ ประกอบ พุ่มพฤษณ์ คุณวัชร คุประสิทธิ์ อาจารย์ สมชาย คงเมือง คุณอารีย์ อินจันทร์ ส.ค.ต. หึง สุนีย์ อินจันทร์ คุณสัญญา พิมพ์เสน คุณไพจิตร อิมอก ตลอดจนผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาใน จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัย ขอขอบคุณทุกท่านที่ได้กล่าวมาแล้ว ณ โอกาสนี้

คำรัส อินจันทร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
ขอบเขตของการวิจัย.....	13
ข้อจำกัดในการวิจัย.....	14
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	14
ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย.....	16
วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและความสำคัญของโรงเรียนมัธยมศึกษาในการพัฒนาประเทศ.....	21
ปัญหาการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย.....	31
ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานมัธยมศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520.....	39
สภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดสมุทรสงคราม.....	43
ปัญหาการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของจังหวัดสมุทรสงคราม.....	43
งานวิจัยในประเทศไทย.....	50
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	57

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	61
วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	61
กลุ่มตัวอย่างประชากร.....	61
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	64
การสร้างแบบสอบถาม.....	66
การสร้างแบบสัมภาษณ์.....	66
การสร้างแบบสำรวจ.....	66
4	74
การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
ผลการวิเคราะห์ลักษณะของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียนจากแบบสอบถาม.....	79
ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียนจากแบบสอบถาม.....	81
ผลการวิเคราะห์ลักษณะของปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ปกครองจากแบบสอบถาม.....	88
ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้ปกครองจากแบบสอบถาม.....	89
ผลการวิเคราะห์ลักษณะของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมจากแบบสอบถาม.....	100
ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมจากแบบสอบถาม.....	101
ผลการวิเคราะห์สถานภาพของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่รับการสัมภาษณ์.....	108
ผลการวิเคราะห์ลักษณะของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียนจากแบบสัมภาษณ์.....	122
ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียนจากแบบสัมภาษณ์.....	123
ผลการวิเคราะห์ลักษณะของปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียนจากแบบสัมภาษณ์.....	127

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียนจาก แบบสัมภาษณ์.....	129
ผลการวิเคราะห์ลักษณะของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมจาก แบบสัมภาษณ์.....	136
ผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมจาก แบบสัมภาษณ์.....	137
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	141
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	141
สรุปผลการวิจัย.....	141
อภิปรายผลการวิจัย.....	146
ข้อเสนอแนะ.....	151
รายการอ้างอิง.....	154
ภาคผนวก.....	160
ประวัติผู้เขียน.....	208

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แนวโน้มประชากรจังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2524-2529	6
2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาโดยทั่วไปของจังหวัดสมุทรสงคราม...	7
3 เปรียบเทียบการรับนักเรียนเข้าศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดสมุทรสงคราม.....	8
4 ความสามารถรับนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา (ของรัฐ).....	9
5 จำนวนนักเรียนที่จบ ป.6 เข้ามาขานจำนวนนักเรียนชั้น ม.1 และจำนวน นักเรียนชั้น ม.1 ที่รับได้ในปีการศึกษา.....	10
6 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืน.....	70
7 จำนวนและร้อยละของแบบสัมภาษณ์ที่ได้สัมภาษณ์.....	70
8 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ได้รับคืนแยกเป็นรายอำเภอ.....	71
9 จำนวนและร้อยละของแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับแยกเป็นรายอำเภอ.....	71
10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง.....	75
11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ ดำรงตำแหน่ง.....	77
12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระยะเวลาที่ ปฏิบัติงานในจังหวัดสมุทรสงคราม.....	78
13 ร้อยละของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นของอาจารย์ แนะแนวผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา.....	79
14 ร้อยละสาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นของ อาจารย์แนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา.....	81
15 ร้อยละของปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็นของ อาจารย์แนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา.....	88
16 ร้อยละสาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามความคิดเห็น ของอาจารย์แนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา.....	89

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
17	ร้อยละของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามความคิดของอาจารย์ แนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา.....	100
18	ร้อยละสาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามความคิดเห็นของ อาจารย์แนะแนว ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา.....	101
19	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามเพศ.....	108
20	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามระดับผลการเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกลุ่มวิชาต่าง ๆ	109
21	จำนวนและร้อยละของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน ที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามสภาพครอบครัว.....	111
22	จำนวนและร้อยละของนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามจำนวน พี่น้องและจำนวนบุตร.....	112
23	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามอายุของนักเรียน ที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.....	113
24	จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามการมีงานทำ กับการไม่มีงานทำหลังจากจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	114
25	จำแนกและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตาม ความสัมพันธ์กับนักเรียน.....	115
26	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียน ที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตาม จำนวนปีที่อยู่ในภูมิภาคนี้.....	116
27	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามอาชีพ	117
28	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน.....	118
29	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามการเปลี่ยนอาชีพ	119
30	จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ จำแนกตาม ระดับการศึกษา.....	120

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
31 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนที่ ให้สัมภาษณ์ จำแนกตามที่ตั้ง บ้านเรือน.....	121
32 ร้อยละของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน จำแนกตามคำตอบของนักเรียนและ ผู้ปกครองนักเรียนที่ ให้สัมภาษณ์	122
33 ร้อยละสาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับนักเรียน จำแนกตามคำตอบของนักเรียน ที่ ให้สัมภาษณ์	123
34 ร้อยละของปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามคำตอบของนักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนที่ ให้สัมภาษณ์	127
35 ร้อยละสาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับผู้ปกครองนักเรียน จำแนกตามคำตอบของ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนที่ ให้สัมภาษณ์	129
36 ร้อยละของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามคำตอบของนักเรียนและ ผู้ปกครองนักเรียนที่ ให้สัมภาษณ์	136
37 ร้อยละสาเหตุของปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จำแนกตามคำตอบของ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน.....	137

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

1	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	64

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย